

กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเจตคติของนักเรียน
ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย : กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลสวนสนุก
THE LEARNING MANAGEMENT PROCESS FOR DEVELOPING
STUDENTS' ATTITUDE TOWARDS THAI LANGUAGE COURSE :
A CASE STUDY OF SUAN SANUK SCHOOL
IN KHON KAEN MUNICIPAL

วิจิตร หลานวงศ์¹,
ไพโรจน์ เต็มเตชาติพงษ์² และ นฤมล อินทร์ประสิทธิ์³
มหาวิทยาลัยขอนแก่น^{1,2,3}
Wijit Lanwong¹,
Phairoth Termtachatipongsa² and Narumol Inprasitha³
Khon Kaen University, Khon Kaen, Thailand^{1,2,3}
Corresponding Author, Email: wijit3150@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในวิชาภาษาไทย และเพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย กลุ่มเป้าหมายของการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยจำนวน 1 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 45 คน รูปแบบการวิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสังเกตกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู 2) แบบสังเกต

* ได้รับบทความ: 13 พฤษภาคม 2563; แก้ไขบทความ: 24 มิถุนายน 2563; ตอรับตีพิมพ์: 25 มิถุนายน 2563

Received: May 13, 2020; Revised: June 24, 2020; Accepted: June 25, 2020

พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน 3) แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน 4) แบบสัมภาษณ์นักเรียน และ 5) แบบวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์โพโทคอล (Protocol) และวิเคราะห์เชิงบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า ครูมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 2) ขั้นวิเคราะห์ผู้เรียน และออกแบบการจัดการเรียนรู้ 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ (ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ขั้นสรุป ขั้นวัดผลประเมินผล และขั้นส่งเสริมการเรียนรู้) และ 4) ขั้นสะท้อนผลการเรียนรู้และเจตคติของนักเรียน โดยครูผู้สอนมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายไม่น่าเบื่อ มีวิธีการเข้าถึงนักเรียน เข้าใจในศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้นักเรียนรู้สึกอบอุ่นและรักครูผู้สอน ช่วยให้นักเรียนมีความตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น กล้าคิดกล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้นและอีกประการหนึ่งที่สำคัญ ได้แก่ การให้กำลังใจและการเสริมแรงบวกให้กับนักเรียนในระหว่างการจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอน จึงทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย และผลจากการวัดเจตคติหลังเรียนของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย พบว่า นักเรียนทุกคนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยสูงทุกด้าน ซึ่งด้านที่สูงมากที่สุดได้แก่ ด้านครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ด้านเจตคติที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย และด้านเนื้อหาวิชาภาษาไทย

คำสำคัญ: การเรียนรู้; เจตคติ; ภาษาไทย; สวนสนุก

Abstract

The purposes of this research were to study the learning management process to improve the attitudes of Prathom 5 students towards Thai language and to study the attitudes of Prathom 5 students towards Thai language learning. The participants of the study were a teacher of Thai language and 45 students in Prathom 5/1 studying in the second semester of the academic year 2019 at Suan Sanuk Municipal School, Muang District, Khon Kaen Province. The type of research was mixed methods. The research instruments consisted of 1) the observation form of teacher's learning management process, 2) student behavior observation form in learning, 3) the interview form for a teacher, 4)

the interview form for students, and 5) the form of students' attitudes towards Thai language learning. Data were analyzed in the forms of protocol analysis and descriptive analysis.

The results of the research revealed that the teacher had 4 steps of learning management which were 1) analysis of curriculum, learning standards and indicators, 2) learner analysis and designing learning management, 3) learning management (warm-up, presentation, wrap-up, evaluation, and promoting learning), and 4) the reflection of learning outcomes and attitudes of students. The teacher had a variety of learning management processes to avoid boredom, had ways to reach students, understood the potential of each student, and concerned about individual differences. This made students feel warm and love the teacher. Students were more eager to learn, and more confident. Other important things were encouragement and positive reinforcement in the classroom at every step during the learning management. This led students to learn and to have positive attitudes towards Thai language learning. And the results of the students' attitudes after learning towards Thai language presented that all students had positive attitudes towards Thai language in all aspects. The highest aspects were Thai language teacher, attitudes towards Thai language teaching and learning activities, and the contents of Thai language respectively.

Keywords: Behaviors; Alcohol Drinking; High School Students

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ให้ความสำคัญกับผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติให้เป็นมนุษย์ที่สมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม ตลอดจนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

มีความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทักษะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลด ปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความ ถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อ ตนเองและสังคม มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษา ต่อ และประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น (กรมวิชาการ, 2551)

การพัฒนาทักษะภาษาไทยให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณธรรม จริยธรรม ควรประกอบด้วย การพัฒนาทักษะการคิด กิจกรรมที่พัฒนาการคิดในการเรียนรู้ ภาษาไทย ผู้สอนจะต้องใช้ วิธีการต่างๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดลงมือปฏิบัติ ประเมินปรับปรุง แก้ไขพัฒนางานของตน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน นอกจากนี้ยังต้องสอดแทรก คุณธรรมในกระบวนการคิดควบคู่ไปด้วย การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ผู้สอน ผู้บริหาร ชุมชน มีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร โดย การจัดกิจกรรมร่วมกันในห้องเรียนในโรงเรียน และในชุมชน การพัฒนาการเรียนรู้หลักการ ทางภาษา จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจธรรมชาติของภาษาไทย หลักการทางภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษา ตระหนักและเห็นความสำคัญของภาษาไทย การพัฒนาการเรียนรู้วรรณคดี และวรรณกรรม เป็นการเรียนรู้เรื่องราวที่เป็นความรู้และ ความบันเทิง ซึ่งสะท้อนให้เห็นวิถี ชีวิตของคนไทยในยุคสมัยต่างๆ และเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนใช้ ทักษะภาษาเพื่อการเรียนรู้ และการพัฒนาการเรียนรู้ภูมิปัญญาทางภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักตนเองมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและประเทศของตน (กนกวรรณ โพธิ์ทอง, 2537)

เจตคติของนักเรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะถ้านักเรียนมี ความรู้สึกนึกคิด อย่างไรก็จะทำตามความรู้สึกนึกคิดนั้น การศึกษานับเป็นกลไกสำคัญ สำหรับการพัฒนา “คน” เพราะครูจะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับพฤติกรรมต่างๆของนักเรียนนักศึกษา เนื่องจากเจตคติมี อิทธิพลต่อการแสดงออกของความรู้สึกนึกคิด และการแสดงออกของพฤติกรรม จึงให้ ความสำคัญเกี่ยวกับเจตคติมากขึ้นเพราะเชื่อว่า เจตคติของนักเรียนจะ มีอิทธิพลต่อความคิด และประสิทธิภาพของนักเรียน และคุณภาพของการสอนขึ้นอยู่กับเจตคติต่อผู้สอนเป็นส่วน ใหญ่ และเจตคติของผู้สอนย่อมมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ซึ่งมีปัจจัย

ต่างๆ เช่น เพศ ชั้นปี และผลการ เรียน ของนักเรียนนักศึกษาเพราะความนิยมเป็นเรื่องของ เจตคติ หรือความรู้สึกนึกคิดซึ่งเป็นเหตุให้เกิด การกระทำต่างๆ ดังคำกล่าวที่ว่า “จิตใจเป็น บ่อเกิดของพฤติกรรม” (วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, 2533)

เจตคติเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการเรียนรู้ เพราะเจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการ เรียนรู้หรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคลไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่เกิด เจตคติจึงเป็นสภาพการณ์ ทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำ ถือได้ว่าเป็นส่วนประกอบที่กำหนดแนวทาง ให้ทราบล่วงหน้าว่าถ้าประสงค์สิ่งใดแล้วจะมีท่าทีต่อสิ่งนั้น และทำสิ่งนั้นให้ดีที่สุด หรืออาจ กล่าวได้ว่า เจตคติเป็นศูนย์กลางความเข้าใจและพื้นฐานของพฤติกรรมทางสังคม ดังนั้นจะ เห็นได้ว่า เจตคติเป็นสิ่งที่สนับสนุนให้บุคคลแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ หากนักเรียนมีเจต คติที่ดีต่อการเรียน ต่อครูผู้สอนและต่อกระบวนการวิชาที่เรียน ย่อมส่งผลให้นักเรียนมีความ ขยันตั้งใจเรียนและประสบความสำเร็จทางการเรียน จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ครูต้องมีความเข้าใจ นักเรียนและพัฒนาเจตคติให้กับนักเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปสู่ความสำเร็จ (วิโรจน์ ธรรมจินดา, 2556 เนื่องนิตย์ ปิยะวงศ์, 2551)

ครูโรงเรียนเทศบาลสวนสนุก ได้รับการยกย่องให้เป็นครูผู้สอนภาษาไทยดีเด่นด้านการ สร้างเจตคติ และครูผู้สร้างแรงบันดาลใจในการเรียนให้กับนักเรียน มีเทคนิคกระบวนการ ในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย คิดค้นวิธีการสอน ออกแบบการสอนตามความสนใจ ความถนัดและบริบทของนักเรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนที่มี คุณภาพ ให้กำลังใจนักเรียนทุกครั้งก่อนที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีความสุข ในการเรียน รู้จักแสวงหาความรู้และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ อีกทั้งนักเรียนยังมีความตั้งใจใน การเรียน การทำกิจกรรมทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนด้วยความเต็มใจ เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข ส่งผลทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย (โรงเรียนเทศบาลสวน สนุก, 2562)

จากที่กล่าวมาแล้วนั้นทำให้ผู้วิจัยตระหนักว่าการเรียนการสอนจะประสบ ความสำเร็จได้ส่วนหนึ่งย่อมมาจากความชอบที่นักเรียนอยากจะเรียนรู้ และต้องมีเจตคติที่ดี ต่อการเรียน โดยเฉพาะรายวิชาภาษาไทยซึ่งถือว่าเป็นวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่ ไม่สนใจและไม่ ยากที่จะเรียนรู้ การจะสอนให้นักเรียนรักวิชาภาษาไทย อยากเรียนวิชาภาษาไทยจึงถือเป็น เรื่องที่ท้าทาย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาเจต คติในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเป็นแนวทางให้

ครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำกระบวนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยไปปรับใช้ในการพัฒนาเจตคติของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนและเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และได้ทราบถึงแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู เพื่อนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาความสามารถด้านการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเจตคติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในวิชาภาษาไทย
2. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการแบบผสมผสาน (Mixed Method) ศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเจตคติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และเพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งวิธีการวิจัยแบบผสมผสานเน้นการวิเคราะห์โปรโตคอล (Protocol) และการบรรยายเชิงวิเคราะห์ (Analytic discription) และการหาค่าเฉลี่ยจากแบบวัดเจตคติของนักเรียน มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มีการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการสัมภาษณ์ และการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูจากเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. ศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทย จากแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน แบบสัมภาษณ์นักเรียน และแบบวัดเจตคติของนักเรียนจากเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย : กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลสวนสนุก ผู้วิจัยจะนำเสนอสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. กระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเจตคติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในวิชาภาษาไทย

ในการศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย และการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

กระบวนการที่ 1 กระบวนการที่ 1 การวางแผนการจัดการศึกษาวิชาภาษาไทย จากการศึกษาโดยใช้แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เกี่ยวกับการวางแผนการจัดการศึกษาวิชาภาษาไทย พบว่า

1) บทบาทหรือหน้าที่ของครูภาษาไทยในการจัดการศึกษา มีการวิเคราะห์หลักสูตรและมาตรฐานตัวชี้วัด ทั้งจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ก่อนออกแบบหน่วยการจัดการเรียนรู้ทุกครั้ง ครูมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนทุกแผนการจัดการเรียนรู้ มีการจัดทำโครงสร้างรายวิชาที่ประกอบด้วย มาตรฐาน/ตัวชี้วัด เวลาเรียน น้ำหนักคะแนนมีการกำหนดภาระงาน ชิ้นงาน ที่มีการบูรณาการ ซึ่งครอบคลุมด้านจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ เนื้อหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อ การจัดการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผล ซึ่งสนับสนุนมาตรฐานการเรียนรู้วิชาภาษาไทย และสอดคล้องกับตัวชี้วัดภาษาไทย มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล วิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัดการเรียนรู้ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนสอนจริงทุกครั้ง

2) วิธีการหรือขั้นตอนในกระบวนการจัดการศึกษารายวิชาภาษาไทย ครูมีการเตรียมการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ และการส่งเสริมการเรียนรู้ ในงานวิจัยนี้การเตรียมการจัดการเรียนรู้เป็นการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และเตรียมสื่อการเรียนรู้ล่วงหน้าก่อนสอนของครูภาษาไทยโรงเรียนเทศบาลสวนสนุก เพื่อให้สามารถจะดำเนินการจัดการเรียนรู้ ประเมินผลการเรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

3) การเตรียมความพร้อมในการใช้สื่อ เทคโนโลยีในการจัดการศึกษา จากการศึกษา สังเกต และสัมภาษณ์ครูผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนมีการใช้สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายมา ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับพัฒนาเจตคติของนักเรียน ส่วนมากจะเป็นสื่อทาง อินเทอร์เน็ต Youtube พาวเวอร์พอยต์ เกมทำมือที่ออกแบบร่วมกับนักเรียน การแสดง บทบาทสมมติ รวมถึงแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในโรงเรียนและท้องถิ่น เพื่อกระตุ้นความสนใจของ นักเรียน มีการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่สอน ที่ครูได้ออกแบบไว้ตามแผนการจัดการ เรียนรู้

4) นอกจากการจัดกระบวนการข้างต้นที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ยังมีกระบวนการอื่น หรือขั้นตอนอื่นที่ครูใช้ในการจัดการศึกษา จากการศึกษาสัมภาษณ์ครูผู้สอนพบว่า ครูมีวิธีการ เข้าถึงนักเรียน เข้าใจในศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคล ทำให้นักเรียนรู้สึกอบอุ่น และรักตัวครูผู้สอน

กระบวนการที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในกระบวนการจัดการศึกษาวิชา ภาษาไทย ของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการศึกษาโดยใช้แบบ สัมภาษณ์พบว่า ครูจะต้องทุ่มเทเวลาให้กับนักเรียนอย่างเต็มที่ ทั้งในและนอกห้องเรียน ให้ ความเป็นกันเองและเข้าใจนักเรียน และมีการเรียนรู้แบบ PLC รวมมือกันระหว่างครูและ นักเรียน วางแผนการเรียนรู้จากสิ่งที่นักเรียนสนใจ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักเรียน ให้ นักเรียนได้เห็นคุณค่าในตัวเอง นักเรียนจึงจะเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนต่างๆ เช่น กิจกรรมส่งเสริมการ เรียนรู้ตลาดนัดโครงการ ซึ่งจัดขึ้นหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในห้องเรียนเสร็จ สิ้นแล้ว

2. เจตคติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ในการศึกษาเจตคติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาไทยสามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในขณะเรียนวิชาภาษาไทย นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมก่อนเรียน มีความกระตือรือร้นที่อยากจะเรียนรู้ เมื่อครูจัด กิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนก็จะมีปฏิกิริยาโต้ตอบในการร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี นักเรียนมี ความสุขในการร่วมกิจกรรมที่ครูจัดให้ พฤติกรรมด้านการเรียนนักเรียนมีความตั้งใจที่ อยากรู้และมีความสงสัยเพื่อซักถามครูทุกครั้ง บรรยากาศในห้องเรียนสนุกสนาน

อบอุ่น นักเรียนมักจะเรียกครูว่า “พ่อครู” ครูก็จะแทนตัวเองว่า “พ่อ” เช่นกัน การเรียนจึงไม่กดดัน ทุกคนมีอิสระในการคิด การตอบคำถาม เมื่อครูให้ทำงานนักเรียนก็มีการกำหนดเป้าหมายในการเรียนและการทำงานอย่างชัดเจน

นอกจากนี้แล้วจากการสัมภาษณ์นักเรียนพบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีในการเรียนวิชาภาษาไทยสูงอยู่แล้ว และจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูแต่ละครั้งมีส่วนช่วยพัฒนาเจตคติของนักเรียนในการเรียนวิชาภาษาไทยให้สูงยิ่งขึ้น ซึ่งจากการสัมภาษณ์นักเรียนจำนวน 45 คน หลังจากที่ได้เรียนวิชาภาษาไทยด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่าการให้สัมภาษณ์ของนักเรียนทั้ง 45 คนนั้น ไม่มีใครกล่าวถึงวิชาภาษาไทยในด้านลบ แต่มีการสนับสนุนข้อมูลในการให้สัมภาษณ์เป็นข้อมูลเชิงบวก ทำให้เห็นได้ว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยสูงมาก และมีเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอนวิชาภาษาไทยสูงมากเช่นกัน

และจากการวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนพบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยทุกด้านตามแบบวัดเจตคติหลังเรียน ด้านที่มากที่สุด ได้แก่ ด้านครูผู้สอนวิชาภาษาไทย รองลงมา ได้แก่ ด้านเจตคติที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย และด้านสุดท้ายได้แก่ ด้านเนื้อหาวิชาภาษาไทย

อภิปรายผลการวิจัย

กระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในวิชาภาษาไทย พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทย เพราะครูผู้สอนมีวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายไม่น่าเบื่อ มีกิจกรรมที่ตื่นเต้นอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งผลที่นักเรียนได้สะท้อนออกมาอีกเรื่อง คือ ชอบกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนโดยใช้กระบวนการโครงงาน ให้นักเรียนตั้งเป้าหมายในการเรียนและสะท้อนผลหลังเรียน ช่วยให้นักเรียนมีความตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น กล้าคิดกล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังได้ทบทวนความรู้จากเรื่องที่เรียนจบไปแล้วเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนและครูได้เป็นอย่างดี และอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญที่สามารถสรุปผลการวิจัยด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูได้คือการให้กำลังใจและการเสริมแรงบวกให้กับนักเรียนในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอน จึงทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเทพี วรรณวงศ์ (2545) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ

ประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครู กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่ใช้ในการทำนายประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ คือ บรรยากาศในห้องเรียน (X7) วิธีการสอนของครู (X3) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน (X6) และเจตคติของครูต่อนักเรียนและวิชาที่สอน (X8) และร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครู กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 54.33 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกนิษฐา ท่ากระเบา (2546) ได้ศึกษาโรงเรียนปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดวังยาง อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่าโรงเรียนวัดวังยางได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ เป็นโรงเรียนที่ดีมีคุณภาพ บุคลากรทุกฝ่ายร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา การวางแผนปฏิบัติการมีเป้าหมายชัดเจน มีการทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา บุคลากรมีความโปร่งใสมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน มีความพร้อม มีความรู้ความเข้าใจ เห็นความสำคัญและมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพ ทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในโดยผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้ระดับคุณภาพดีเป็นโรงเรียนแรกของจังหวัดอุดรดิตถ์

เจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย พบว่า พฤติกรรมในขณะที่เรียนวิชาภาษาไทย นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมก่อนเรียน มีความกระตือรือร้นที่อยากจะเรียนรู้ เมื่อครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนก็จะมีปฏิกิริยาโต้ตอบในการร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี แสดงให้เห็นว่านักเรียนทุกคนในห้องชอบเรียนวิชาภาษาไทย และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย นอกจากนี้ยังมีผลจากการวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย หลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก พบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยทุกด้านตามแบบวัดเจตคติหลังเรียน ได้แก่ ด้านครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ด้านเจตคติที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย และด้านเนื้อหาวิชาภาษาไทย และจากการสัมภาษณ์นักเรียน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมี

เจตคติที่ดีในการเรียนวิชาภาษาไทยสูงอยู่แล้ว จากการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูแต่ละครั้งมีส่วนช่วยพัฒนาเจตคติของนักเรียนในการเรียนวิชาภาษาไทยให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของราตรี อ้าวสวัสดิ์ (2529) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิทยาศาสตร์ และสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 1 จำนวน 546 คน พบว่า 1) เจตคติต่อวิทยาศาสตร์กับสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์กับสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) เจตคติต่อวิทยาศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชุตินัน ศรีแก้ว (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียน ที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสริมศรี ชื่นเชวง (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อรูปแบบการเรียนรู้วิชาดนตรีของนักเรียนโรงเรียนดนตรีสยามกลการนุชญา สาขาสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ผลของการศึกษาพบว่าบุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อรูปแบบการเรียนรู้วิชาดนตรีของ นักเรียนโรงเรียนดนตรีสยามกลการนุชญา สาขาสีลม กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิกุล ธรรมลังกา (2550) ได้ศึกษาเรื่องเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมโดยวิทยากรท้องถิ่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเชียงราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต 1 พบว่า นักเรียนชอบที่วิทยากรมีความเป็นกันเองกับนักเรียน สนองสนุก เข้าใจง่าย และอยากจะให้จัดวิทยากรท้องถิ่น มาสอนบ่อยๆ จะได้เป็นการเปลี่ยนบรรยากาศในการเรียน อยากมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น อยากให้วิทยากรใช้สื่อให้มากกว่านี้และอยากให้พาออกไปทัศนศึกษานอกโรงเรียน

จากการอภิปรายผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยทั้งด้านการสอนและด้านเจตคติ สรุปได้ว่า ครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความคิดของผู้เรียน

องค์ประกอบที่จะพัฒนาความคิดในตัวผู้เรียนอยู่ที่เทคนิคและวิธีการสอนของครูผู้สอน ที่จะช่วยกระตุ้น ส่งเสริม และพัฒนาความคิดของผู้เรียนให้สูงขึ้น ครูก็ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความเหมาะสมตามความต้องการของผู้เรียน โดยหาเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ แปลก ๆ มุ่งให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง คอยติดตามให้กำลังใจพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการแสดงออก ด้วยการพูด หรือการกระทำตามจินตนาการและความพึงพอใจของผู้เรียน ก็จะพัฒนาความคิดของผู้เรียน จนส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นและยังช่วยพัฒนาเจตคติต่อวิชาที่เรียน ต่อครูผู้สอน ต่อเพื่อน และมีทักษะการทำงานที่ดีขึ้น ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในกลุ่มเพื่อนและในห้องเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1. ผู้บริหารสามารถนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบนี้ไปส่งเสริมให้ครูในโรงเรียนได้ปรับใช้เพื่อพัฒนาเจตคติที่ดีของนักเรียนในโรงเรียนได้

1.2 ครูผู้สอนสามารถนำกระบวนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยไปปรับใช้เพื่อพัฒนาเจตคติของนักเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเจตคติในการเรียนวิชาต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเจตคติสำหรับนักเรียนในด้านต่างๆ ต่อไป

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาเจตคติในรายวิชาเดียวกัน ของนักเรียนในช่วงชั้นที่ต่างกัน เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

องค์ความรู้ใหม่

กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย : กรณีศึกษาครูโรงเรียนเทศบาลสวนสนุก ได้องค์ความรู้ใหม่ที่สะท้อนให้เห็นข้อเท็จจริง รวมถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ต้องมีการส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน จัดประสบการณ์ที่เหมาะสมแก่นักเรียนให้นักเรียนได้คิดและแสดงความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่ เพื่อที่จะให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนและต่อครูผู้สอน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ธนปกรณ์ ป้องศรี. (2560). วิธีการจัดการเรียนรู้ของครูที่ใช้การศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิดเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประโยชน์ คุปต์กาญจนากุลและณัฐติ สุวรรณทิพย์. (8 พฤศจิกายน 2552). วิฤติคุณภาพการศึกษาไทยบนเส้นทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2. มติชนรายวัน. การศึกษา, น. 11- 12.
- ผดุง อารยะวิญญู. การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- เทพี วรรณวงศ์. (2545). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พิกุล ธรรมลังกา. (2550). เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมโดยวิทยากรท้องถิ่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ. (2548). การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ. (2559). การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ และคณะ. (2546). การวิจัยเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐานเอกสารประกอบการรายงานวิจัยเรื่องการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนโดยเน้นกระบวนการทางคณิตศาสตร์. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- _____. (2547). การสอนโดยใช้วิธีการเปิดในชั้นเรียนคณิตศาสตร์ของญี่ปุ่น. *วารสารคณิตศาสตร์ศึกษา*, 2(5), 30-35.

วัชร แสนจันทร์. (2559). แนวทางการพัฒนาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.